

УДК: 327

Г. Щигельська

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

ВПЛИВ ЕТНІЧНИХ ЛОБІ НА ЗОВНІШНЮ ПОЛІТИКУ США

В умовах поглиблення демократизації і посилення міжнародних взаємодій етнічні лобі суттєво впливають на формування й реалізацію зовнішньополітичного курсу та дипломатію в країнах проживання. На думку багатьох дослідників, діаспори, які проживають на території США, мають більший вплив на ситуацію в міжнародних відносинах, ніж ті, котрі перебувають в інших країнах. Внутрішня політика, яка проводиться урядом США щодо національних меншин, заснована на принципах мультикультуралізму, що дозволяє різним діаспорам ефективно брати участь не тільки у внутрішньополітичному житті держави, але й впливати на зовнішню політику. Близько 600 лобістів регулярно займаються у Конгресі міжнародними відносинами, а про можливості деяких етнічних лобі складають легенди.

Серед найвідоміших етнічних лобі дослідники визначають такі впливові діаспорні об'єднання як Конгрес американської Полонії, Кубино-американський національний фонд, Трансафрика, Національна арабо-американська асоціація, Американо-ізраїльський комітет по зв'язках з громадськістю, Вірменська асамблея Америки та Американо-грецький комітет по зв'язках з громадськістю.

За даними журналу "Форчун" (1997 р.), отриманими у результаті опитування конгресменів і їх помічників, Американо-ізраїльський комітет по зв'язках з громадськістю зайняв друге місце в переліку найвпливовіших лобі у Вашингтоні. Дослідження видання "Нешнл Джорнел", здійснене у березні 2005 р., дало аналогічні результати.

Результати діяльності єврейського лобі справді вражають. З 1976 р. Ізраїль одержує найбільшу щорічну економічну і військову допомогу. Загальна сума фінансової допомоги США, надана Ізраїлю за період з 1949 р. по 2004 р., склала понад 140 млрд доларів (за курсом 2003 р.). З 1985 р. на ізраїльські рахунки щороку надходить близько 3 млрд доларів тільки прямої допомоги, що становить приблизно п'яту частину всіх коштів, передбачених у бюджеті на сприяння іноземним державам.

До того ж Вашингтон забезпечує Ізраїль постійною дипломатичною підтримкою. З 1982 по 2006 рр. США наклали вето на 32 резолюції Ради Безпеки ООН, в яких Ізраїль піддавався критиці, що перевищує суму всіх голосів-вето інших учасників РБ.

Найпоказовішим прикладом впливовості вірменського лобі стало прийняття Конгресом США у 1992 р. Поправки 907 до "Акту на підтримку свободи", спрямованої на запобігання надання США фінансової допомоги Азербайджану в зв'язку з його блокадою Вірменії та Нагірного Карабаху. Зважаючи на стратегічні нафтові інтереси США щодо Азербайджану, відомий політичний аналітик Міжнародного фонду Карнегі Томас де Ваал назвав ухвалення цієї поправки "найбільш аномальною складовою зовнішньої політики".

В останні десятиріччя широкого поширення набули вимоги етнічних груп щодо введення економічних ембарго. Зокрема, вагомим важелем впливу на введення низки санкцій США, спрямованих проти режиму Кастро, є кубинське лобі. Завдяки потужному фінансовому ресурсу і компактному проживанню кубинська діаспора набула сильної політичної ваги і визначального впливу на хід виборів у Флориді. Пік найбільшої активності в історії кубинського лобі припадає на першу половину 1990-х рр. У цей період кубино-американцям вдалося пролобіювати ухвалення закону Торрічеллі і закону Хелмса-Бертон, які значно посилили ембарго проти Куби і стали основними документами, що регулюють кубино-американські відносини.

Таким чином, організовані етнічні групи шляхом успішного використання лобістського інструментарію істотно впливають на зовнішню політику США, а, отже, й на ситуацію в міжнародних відносинах, оскільки, займаючи виняткове становище, ця держава продовжує залишатися головним актором на сучасній світовій арені.